

[Hauge.]

Aar. Det er jo til Dels rigtigt; det er et Spørgsmaal, der ofte har været under Drøftelse her i Salen, men det er dog først nu i den allersidste Tid, Spørgsmaalet for Alvor er blevet brændende.

Hidtil har Forholdet været dette, at visse Arbejdsgiverinteresser er kommet til Orde og naturligvis ogsaa i Forbindelse dermed visse Arbejderinteresser, men i det store og hele har Arbejderne holdt sig tilbage i Kritikken af den stadige Udvidelse af Fængselsarbejdet, idet Arbejderne har erkendt, at Fangerne maatte beskæftiges. Men nu gaar Fængslerne i større Grad over til at bruge arbejdsbesparende Maskiner, og dette i Forbindelse med den store Arbejdsløshed gør, at Arbejderne bliver mere opmærksomme paa Fængselsarbejdets Omfang, og at der rejser sig Kritik fra deres Side, paa samme Maade som den tidligere i ret omfattende Grad er rejst fra Arbejdsgiverhold.

Jeg vil nu, for at vi kan blive fri for en aarlig Diskussion om dette Spørgsmaal, henstille til den højtærede Justitsminister at lade Spørgsmaalet prøve og undersøge, om ikke der er Mulighed for en saadan Ordning, at Fængslerne, hvor der er Tale om at anvende Maskiner, kun beskæftiger sig med Ting, som man ellers ikke forarbejder her i Landet. Jeg tror ikke, det vil kunne gaa, at vi indretter Fængslerne til moderne Fabrikker, der konkurrerer med Landets frie Virksomheder. I hvert Fald vil det ikke kunne gaa for sig uden alvorlig Kritik i Tider som dem, vi nu gennemlever, med en meget betydelig Arbejdsløshed. Saa længe man kun beskæftigede Fangerne med Haandarbejde, var det let at skønne over, hvor stor Betydning dette Arbejde kunde faa i Forhold til det frie Arbejde, men naar man gaar over til ligefrem at anlægge Fabrikker, bliver Forholdet et andet.

Paa Forslag til Finanslov for 1929—30 er der opført en Bevilling paa 100 000 Kr. til en Udvidelse af Trykkeriværkstedet i Nyborg og i Forbindelse dermed af andre Værksteder. Jeg tror, det bliver nødvendigt at tage Spørgsmaalet op til Drøftelse med den højtærede Justitsminister, men inden denne Drøftelse finder Sted i Finansudvalget mellem anden og tredje Behandling, vil jeg anmode Ministeren om at tage min Henstilling til Følge og overveje, om man ikke kan komme til, at Fængslerne, hvor der er Tale om at anvende Maskiner, i det væsentlige ikke producerer paa Omraader, hvor de kommer i

Konkurrence med bestaaende frie Virksomheder.

Pitzner: Jeg kan i det store og hele slutte mig til de Udtalelser, der er faldet fra det ærede Medlem Hr. P. Andersen og fra det ærede Medlem, der sidst talte. Fra Erhvervenes Side har vi Gang paa Gang taget Spørgsmaalet om Arbejdet i Fængslerne op, og jeg tror for Resten, at det ærede Medlem Hr. Hauge ikke har Ret, naar han sagde, at det først var i den senere Tid, Arbejderne rigtig havde faaet Øjnene op for det; det er allerede ikke saa ganske faa Aar, siden de begyndte at se paa dette Spørgsmaal. Jeg kan navnlig ganske tiltræde den Udtalelse, at det, det gælder om, er, at vi ikke i Fængslerne installerer dyre Maskiner for derved at fremstille Arbejde, som i og for sig efter mit Skøn og vistnok de allerfleste selvstændige næringsdrivendes eller frie Arbejders Skøn ikke hører hjemme i Fængslerne.

Naar man har været rundt i Fængslerne og set, hvorledes Arbejdet foregaar, har man kunnet se en Del Arbejde, som ikke generer noget Erhverv, og som beskæftiger Fangerne, men ganske vist kun giver et maadeligt Udbytte for Fængselet, men derfor vil der ikke være Spor i Vejen for, at man kom ind paa den Vej, der er nævnt af de to ærede Medlemmer, der har talt om Sagen, nemlig at man optog Arbejde paa Ting til Eksport, selv om det økonomiske i første Omgang ikke gav saa godt et Resultat, som det Arbejde, der nu udføres, maaské giver.

Den højtærede Justitsminister omtalte, at han selv havde faaet noget Arbejde derfra, og det var selvfølgelig billigere, sagde han. Jeg kom derved til at tænke paa noget, jeg hørte, da jeg var ude med en Sparekommission og vi var paa Braaskovgaard. Da sagde Forstanderen til mig: Kan De se, det Tøj, jeg her har paa, er syet her, og det koster ikke mere end 90 Kr., saa billigt kan vi fremstille det. Men da vi saa et Par Timer efter saa Regnskabet, saa vi, at Skrædderiværkstedet gav et Underskud paa 5 000 Kr. Det var derfor, Tøjet var saa billigt.

Saaledes kan man ogsaa sige om meget af det Arbejde, der præsteres i Fængslerne. Man kan godt, selv om man ikke bevidst vil gøre det galt, komme til at stille et forkert Regnskab op. Der er ingen Lokaleleje, der er ingen Opvarmning, selve Værkmestrene føres paa en anden Konto, end man maa gøre det i de pri-